# PAOTR BREIZ EN HE BAOURENTE

*D'am faeron Drouiz*
*Doktor Ch. Cotonnec*

(War he c'hed)
(Ton Kastel-Paol)

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE RENNES

1

En eul lann vraz war lein ar mene,
En gwarez an ivin, ar fô,
Dirag an avel hag an arne,
En kornic eul lochen kolo
Ya eno, tud kaez, 'n eur gwele kalet
E tritaz ma c'halon o tond war ar bed !
Ya, eno hon bet ganet,
Luskellet ha maget.

2

Eno 'meuz sonj-mad pa oan bugel
Meuz bed alîez tom ha yen,
Gwisket fall, dîerc'hen, diskabel
Renken mont en dro 'vel pep den ;
Mâ, neuz forz, tud kaez, en kreiz ma zruillou
Ma c'halon a lampe 'redec ar parkou
Ya, eno me n'em blije
En kreiz ma faourente.

3

Eno dre ma saven war an oad
Me vije kaset da vaesa
Eur veuc'hic-laez, eur c'haor, pemp danvad,
Oa d'am zud an holl pëadra ;
Mâ, eno, tud kaez, pell deuz trouz ar bed
Me veve dibreder ha dinec'h meurbed,
Evrusoc'h en gwirione
Evit meur a Roue !

4

Eno 'lëc'h na zao seurt en erven
Met kanab, segal hag ed-dû
Lëc'h na ve bleun nemet er spern-gwen,
El lann, er balan, er bruk ru ;
Mâ, eno, tud kaez, en ho c'hreiz bemde
Da c'heul an holl eonet, seder evelte ;
Zard ha yê korff hag ene
Gant bleun koant ar mene !

5

Eno tro pad reuz ar gwendili
Lëc'h na ve frouezen en deillo
Nemet avalo pud hag ili,
Mouar en drez, kivij er fô,
Mâ neuz forz, tud kaez, 'vel kanfartet all
D'o dispen, d'o dëbri me a m'ije mall ;
Ma c'halon baour a verve !
O testum aneze !

6

Eno lëc'h na weler o tremen
Met kar an ankou, groac'het koz,
Pëoyen gaez, eur bern pillaouriën,
Ar marc'h glaouer, ar foll en broz ;
Mâ, vit-se, tud kaez, me domme ma goad
Deuz kement a gerze a biou ti ma zad ;
A greiz kalon me garie
Tud kaez ar baourente.

7

Eno lëc'h an holl drouz a glëver
Eo kloc'h braz ar baroz en brall,
Garm ar c'horn-boud, mouez voan ar maeser
Ar biniou o son da zansal
Mâ, neuz forz, tud kaez, demeuz eur seurt son
Me chome da zilaou a greiz ma c'halon ;
N 'oa ket evidon, kamet,
Muzic muioc'h karet.

8

Eno, kreiz ar gouan alîez
E meuz bet poaniou diviner,
Nec'hamant, riou, naon ha dîenez,
Glac'har hag anken leiz ma lêr ;
Mâ neuz forz, tud kaez , pad ar gouan kri
Me zante ma c'halon meur wech o virvi,
En despet d'am faourente,
Dre nerz ar grazante !

9

Met eno en kreiz ma farouente
Me n'em digolle alîez,
Oc'h eva gwin, jistr ha chufere
Deuz taol gant ma amezëgez ;
Gant tud vad ma bro 'dremene netra
Ma ne vijen pedet unan ar c'henta,
Beteg da c'hoari karto
Noz ar goadegenno.

10

Eno, lëc'h 'tirede a bep tu
Bep sul kalz a gent seurtet vad
Da c'hoari kornigel pe dotu ;
Doue ! pebeuz lorc'h, brasa stad !
Eno 'vat, tud kaez, meuz gret meur a reuz,
Pilet bill ha killou, ruillet boulou beuz ;
Tremenet kalz a amzer
Vel en eun uvre kaer !

11

Eno 'meuz rôet tro alîez
D'ar vâr, d'ar falz ha d'ar freillou,
D'ar berchen, d'ar men-poez, d'ar c'hravez,
Da veur a grog er gourenou,
Ha bep gwech, tud kaez, tûaed da rei bec'h,
War meur a chachaden, fei me 'vije trec'h,
Ha d'ar gear pa zistrôen
Pebeuz stad em lochen !

12

Eno, nag a ziduamanchou ;
Mont da nozvecha goude koan ;
Kana da laket c'hoarz avichou ;
Konta marvaillou 'tal an tan ;
O klëvet, tud kaez konta taoliou-kaer,
Ma speret aketuz 'vije ken zeder !
Gredan ket 've tunveet
Kalz brasoc'h êvrustet ?

13

Eno gant ma dousic Marivon,
Koanta maouez 'oe en taol-bro,
E meuz bed redet meur a bardon,
Ha gret ganti meur a zan-tro :
Ma c'halon, tud kaez, em c'hreiz a dride
Ma dorn krog en hini ma wir garante :
Pebeuz lorc'h en he c'hever
O font de c'hass d'ar gear.

14

Eno c'hoaz nag a blijaduriou
Mije ked en noz kenta 'Vae,
Noz an Nedelec, 'taol ar foariou,
Ha pad tri devez Malarje ;
Kredabl deoc'h, tud kaez, gant goueliou ma bro,
O roula yaouankiz me c'hae serz en dro,
Da zansal ha da gana
Vijen deuz ar c'henta !

15

Eno c'hoaz en dro d'an tantajou,
En nozveziou souben al laez,
Meuz bet kanet rimoustadennou,
Laket c'hoarz ha gwel alîez :
Ya, 'vit, gwir tud kaez, aboe m'hon er bed
Deuz meur a geusteren tanveet meuz bed
Ha zouben ar garante
Eo ar wella neze !

16

Redet meuz bed a bep seurt broyou,
Klevet, gwelet kalz a draou kaer ;
Bed hon en toez prinset ar c'heariou,
Zantet ar bed-man 'n he braster !
Ha neblec'h, tud kaez, n'hon bed n'em dommet
Vel deuz al lanneyer lec'h hon bet savet
Eno barz em faourente
En bro ar garante.

17

Me c'houlen êchûi ma deyou,
Pa na vin ken mad da netra,
Eno pell-pell deuz trouz ar c'haeriou,
Brasoniou ar bed paour-man,
Eno c'hoaz, tud kaez, lëc'h e ren bepred
Gant gijou hom zadou ar ar gwir êvrustet,
Ar peoc'h hag ar garante
En bro ar baourente !

18

Chomet paour gant greg ha bugale,
Hirie c'hoaz, gwelit mignonet
E plij din konta deoc'h ma doare,
Komz deuz an amzer dremenet
Ar c'haera deomp holl, gret en honestiz
Rag daoust ma na deuio biken war he giz
E ro nerz d'ar gwir vûe
Beteg er baourente.

19

Dre ze, me deu hirie d'o pedi
Da garout evelton ho Pro ?
Ha da gana dezan meuleudi
Braz ha bihan, en Breiz tro-zo
Ha dre holl, tud kaez, c'hwi p'o zur ive
O kwalc'h a blijadur tro-pad ho pûe,
Memeuz barz er baourente
Harpet gant karante !

20

Breman, tud kaez 'vel ma vin galvet
Da vont lec'h aed hom zud koz,
Grit n'hann-doue ma vin doaret
En beret vihan ar baroz ?
Eno c'hoaz el lec'h 'drito ma c'halon
O klevet ar c'hleyer, ar biniou o son,
Hag an holl mouezioù karet
Deuz ma bro biniget !

CH. ROLLAND

B 67

# PLAC'H KOANT BREIZ-IZEL

War Ton : *An Durzunel*

1

Setu me koz a dizantet, ha prestik ma c'halon
N'hello mui, siwaz ! mignônet, kana na gwerz na zon ;
Velkent e loskin c'hoaz, skiltruz araog mervel,
Eur ganaouen karantezuz da verc'hèt Breïz-Izel.

2

Chom keït-all heb sevel eur zon, ô Doue pe ger kri !
D'ar re deuz laket a viskoaz ma holl goad da virvi :
Trugare c'houlennan ; rag hirie hon er zell
De n'em Digoll en ho kenver, merc'het koant Breïz-Izel.

3

C'hwi 'peud touellet he speret d'ar barz en pep amzer.
Evidoc'h he zellou lemma, he zonjou gloan ha kaer ;
Ureou alaouret ! a dalek oe bugel,
Ar *barz* 'so deoc'h korff hag ine, m'erc'het koant Breïz-Izel.

4

Ho sellou flour, ho c'hoaz skiltin c'ha beteg ar galon,
Ho mouez voan a zao an ene dre an disterra zon !
Gant eur zin ar baotret na c'houlennont ked well,
Met senti ouzoc'h en pep tra, merc'het koant Breïz-Izel ?

5

Gant ho kwiskamanchou ker koant, plen pe marellet kaer,
Ho kwouefou gwen dantelezet, a zougit gant herder ;
Koulz barz er baourente 'vel en eur renk hûel.
Oc'h bepred tentuz ha dispar ! merc'het koant Breïz-Izel.

6

Korfet brao, kerc'hen gallouduz, beg flour gant diou rozen,
Troad distag gant eur bale skanv, lagat sklear ha laouen ;
Dre holl hag en pep stum, en tok pe diskabel,
E c'hanvezer dreist ar re all merc'het koant Breïz-Izel,

7

Netra 'vank da verc'het ma Bro, na tû na bravente,
Na nerz na dalc'h, speret, furnez, gant se gwir garante ;
Eur genet burzuduz (?) 'lakafe gant eur zell
*Yann-ar-Gall* da beur diôdi ! Deuz maouez Breïz-Izel.

8

Redet meuz a bep seurt broyou, gred ganen tro ar bed,
Poezet genet ar merc'hejou dré lêc'h meuz tremenet,
Ha n'heblêc'h ne weliz, nag a dost nag a bell
Ar seurt d'an hini 'zao dispar gant maouez Breïz-Izel.

9

N'ententan ked dre ar genet eur skeuden koantiri
C'ha brao deuz drem merc'het ar Spagn ha re an Itali,
Deuz lagadou dû kaer ; met a zo dishanvel
Ha disterroc'h en pep stum all deuz plac'h koant Breiz-Izel.

10

Sellit deuz plac'h distum Bro-Zaoz, hir voan, plad penn-da-benn,
Deuz an Normantez teo ha grôz, en giz d'eur vogoden (?)
Ar peur-rest en Bro-c'Hall renk starda ho c'hroazel ;
Ia ! dre holl e m'aint pell war lêc'h merc'het koant Breiz-Izel.

11

Ouspen e tougit serz bepred eun tenzor ar c'haera
A zalc'h hom gwenn dud en he zao, ne oar den ped mil vloa !
Baleit sonn ho penn, ganeoc'h 'man ar sîel
Deuz starta tud a oe biskoaz ! merc'het koant Breiz-Izel.

12

Te êo rouanez ar merc'het, ne dal ket dislaret,
Dre c'halloud hag en pep doare, plac'hik ma bro garet !
Ma vije bed ar c'hiz kass merc'het d'ar brezel,
Te 'raeche stoup deuz ar re all, maouez koant Breiz-Izel.

13

Met arabad 've ken brezel war gern ar bed paour-man :
Goude ker goaz spont a dismantr, Peoc'h da viken breman
Hom dever, paotr ha plac'h, êo dont de n'em zevel
Vit goulen stard *Peoc'h* ha *frankiz* d'hor bro gaer Breiz-Izel !

14

Rag aman 'raer c'hoaz brezel zod d'ar yez kaër brêzonek.
Met war ze ni n'eump eun harz krenn, pa vefomp kalonek
Da c'houlen assamblez, dre holl a vouez huel
Diski nezan d'hor bugale en skoliou Breiz-Izel ?

15

En deïz ma vemp holl unanet da zifen hom gwiriou,
Pobl all ebed n'eo ar gallout da gerz war hom zeuillou ?
Pa na laesfomp netra da vont gant an avel,
Ar vûe 'vo demp kaeroc'h c'hoaz, merc'het koant Breiz-Izel.

16

Da c'hortoz, kendelc'hit 'ganeomp, d'ober ho teveriou,
Ha ni 'vo brudet ha meulet a dreuz an amzeriou,
Vel eur Wen-Dud dispar, nerzuz ha divarvel !
Pebeuz enor droc'h da viken, merc'hejou Breiz-Izel !

**Ch. ROLLAND**

---

# Kan bale Gourenërien Breiz

**Gant CH. ROLLAND**

An eil priz en Konkour ar Falsab

War ton : *« Sao Breiz-Izel »,*
*deud deuz Bro-Saoz gant Taldir*

Tro al Linz : *Eur vouez hepken a gan pep kouplet ; an Diston, holl a bez*

1

War zao ! naotret Breiz ? kalon, nerz hag imor !
Ar gourenou braz 'so digor,
En daou dû d'ar mor, aman 'vel en Breiz-Meur,
Lêc'h oa gwechal chomet breudeur
Da rei eveltomp testeni d'an holl
Na yêlo biken goad Breiziz da goll !

*Diston :*

Chachomp-ta bepred, goasoc'h 'vit biskoaz ?
Diskwellomp d'ar Bed n'omp ket maro c'hoaz !

2

Barz en pep amzer giz koz ar gourenou
Neuz c'heuillet braster ar boblou ;
Grêket, Romanet, 'rae gantan goueliou kaer
En *enor* d'an Tad Jupiter :
Tri mil bloa goude 'm'an ganeomp er penn
Dreist ar broyou all 'vit *enor* hom *Gwenn* !

*(D'an diston)*

3

Mibien gallouduz d'eur bobl kalet ha krenv,
Ar starta 'oe dindan an env,
Ni 'vo da viken gourenêrien dispar,
Prest da rei penn d'an n'heb a gar ?
Neuz forz a belêc'h, dizroug ha divlam,
Beteg gwelet piou 'neo ar c'henta *lamm* ?

*(D'an diston)*

4

Kerzomp-ta gant lorc'h ! pa man warnomp ar zell ?
Da bardonniou kaer Breiz Izel,
A zalc'ho ganeomp dont war gaerad bep tro ;
Ni 'lak an traou da vont en dro (?)
O tigas d'hom c'heul berniou zellêrien
Da c'houd piou 'vo Goaz, trec'h war an dachen ?

*(D'an Diston)*

5

Beteg dreist ar môr ni yêlo kalonec,
A beb-eil bloaz gant Colonnec,
Neuz gret da bep tra mont prim war an tu mad;
Laket Breiziz de n'em dostad,
Ha kresket ho nerz da Vro-Saoz ha Franz,
O rei d'am « *Emglêo* » ha d'ar *Peoc'h* al lanz !

*Diston :*

Chachomp-ta bepred, gwasoc'h 'vit biskoaz ?
Diskwellomp d'ar Bed 'nemp ket maro c'hoaz !

*(Chom ? Halle ? Ar c'haner krenv : )*

Ha kanomp enor d'hom Gourenérien,
Gloar ha meuleudi, dê da virviken !